

ЭНТСИЭЛИИ

• Нам улууһун хаһыата • 1935 сыл алтынны 5 күнүгэр төрүттэммитэ •

1999 с.
Кулун тутар

13

күнэ

субуота

№ 32-33 (8561)

“Тыл - омук баар-суох сыаннаһа уонна быстыспат бэлиэтэ. Хас биирдии норуот бэйэтин ураты майгыннаах культуратын, үгэстэрин, тылын харыстыыр сувереннай бырааптаах.”

Саха Республикатын Тыл туһунан Сокуонуттан

МОСКВАҒА, СЪЕЗКЭ

Быйыл олунньу 15-19 күнүгэр Москва куоракка Россия фермердэрин юбилейнай X-с съездэрэ, сирин бас билээччилэр союзтарын съеһэ, фермер дьахталлар сүбэ мунньахтара буолуоталаан аастылар.

Фермердэр съездэригэр Россия араас регионнарыттан 870 фермер кыттыһыны ылла, мантан 12 бырыһыаннара дьахталлар. Саха сириттэн уопсайа 16 делегат кыттыһыны ылла. Биһиги улуустан 5 киһи кырыгытта. Ол курдук Хатыг-Арыыттан Е.С. Ноговицына, Хамафаттан М.С. Попова, О.Г. Жиркова, Нам селотуттан З.Р. Бочкарева уонна бустатыйа авторэ.

Фермердэр съездэрэ икки күн, сирин бас билээччилэр союзтарын съеһэ биэр күн, фермер дьахталлар сүбэ мунньахтара биэр күн уонна Белогорскый куоракка шведскый-российскый семинар икки күн буолуоталаастылар. Саха сириттэн сылдьар фермер дьахталлар АККОР президеһэ В.Ф. Башмашниковы кытта кырыгыттылар. Съезд барар көмүгэр Россия правительствотын председателин солбуйааччы Г. Куликка, «Наш дом Россия» фракция лидерэ В. Черномырдинга приемна Саха сирин фермер дьахталларын ассоциацияларын президеһэ М.И. Сыромятникова сырыгытта. Калуга куоракка сылдьан уобалас фермердэрин ассоциациятын президеһэ А.А. Пронины кытта көрсүһүү буолла. Итиннээх опыт атастаһытын бэрээдэгинэн тэриилтэргэ сылдьан элбэри биллибит-көрдүбүт, иһиттибит, туһалаах өттүн бэлиэтээн ыллыбыт.

Фермердэр X-с съездэригэр «Россияҕа фермерскэй хамсааһын 10 сыла» дакылааты АККОР президеһэ В.Ф. Башмашников онордо. Дакылаакка Саха сирин туһунан үстэ киэҥтик ахтылыһына. Бу тыйыс климаттаах сиргэ үлэ-хамнас туһунан, республикабыт Президенин аата хаста да ахтыллан биһиги делегаттар улаханньык астынныбыт. Россияга 270 тыһыынча бааһынай (фермерскэй) хаһаайыстыбалар 14 мөл. га сирин бас билээлэр эбит. Бу хамсааһын сыл ахсын улаатан иһэрэ бэлиэтэнэр, тыа хаһаайыстыбатын бородуукталарын онорон таһаарыны улахан ангарын фермердэр ыллылар. Делегаттар Сир кодексатын ылынар-га кэккэ санааларын эттилэр. Фермерскэй хаһаайыстыбалары сайыннарарыга өрүү государственнай өйбүл баар буолуота чорботуллай бэлиэтэннэ. «1999 сылга фермерскэй уонна кэтэх хаһаайыстыбалары сайыннарарыга государственнай өйбүл» туһунан Россия правительствотын уурааҕа түргэник ылылларын модьуйуу оҥоһулунна. Правительство уурааһын бырайыгар тыа сиригэр тахсан тыа хаһаайыстыбатын көрүҥнэринэн дьарыктанааччыларга биэр кэмнээх көмө оҥоһулларын туһунан ылыллар.

Съезкэ регионнартан кэлбит делегациялар бэйэлэрин дойдуларын, үлэлэрин, онорон таһаарар бородууксуяларын көрдөрөр быыстапкалар тэрилиннэ. Онуоха биһиги кыттан иккис миэстэни ыллыбыт уонна дипломунан, өйдөбүннүк бэлэринэн наһарадаланыбыт. Национальнай көстүүмүрү биһиги таанан сылдыбыһытынан төрөөбүт Сахабыт сирин уратытын өссө төгүл көрдөрүбүт. Национальнай көстүүмүрү көрүүгэ бастык миэстэни ылан грамотанан бэлиэтэннибит. Е. Ноговицына биһиги кымыһын, убаһатын этиттэн, иһиттэн бэлэмниллибит араас астарытын, Аллайыаха эмис чыырын, күндүбэйин, собобутун амсайбыт эрэ барыта биһирээтэ, хайҕаата.

Съезкэ бэрт элбэх фермер дьахтар үлэтэ-хамнаһа бэлиэтэннэ, кинилэр ортолоругар М.И. Сыромятникова бочуотунай грамотанан наһарадаланна.

Манньык дьонун мунньахтарга сылдьан элбэри биллибит-көрдүбүт, туһанныбыт.

Розалия ЛУКИНА,
Россия фермердэрин юбилейнай X-с съездин
кыттымылаара.

ТААСТААХХА ҮЧЧАТ ЭЛБЭХ

«Көлүөнэ» үччакка аналаах таһаарыһыны 2 стр. көр

Таастаах бөһүөлөгэр 14-тэн 35-гэр дьэри саастаах 39 үччат баар. Үччат лидеринэн мин, Вера Аргунова, талылыбытым. Солбуяааччымы Настя Оконешикова, мань таһынан культурнай-маассабай секторынан Толя Аргунов, спортивнай секторынан Рома Лиханов, чилиэнинэн Володя Петров үлэлиилэр.

Саҥа дьылтан саҕалаан нэһилиэниэ ыттар мероприятиялары барытыгар кыттабыт, онно оскуола оҕолорун кытта ыкса сибээстэһэбит. А.С. Пушкин төрөөбүтэ 200 сылыгар аналаах тематическай биэчэргэ «Дьикти хонуу» диэн оонньууну ыһыппыт. Поэт Таллан Бүрэ юбилейгар аналаах биэчэргэ кини айымньыларынан кроссворд таайыгыта, араас викториналар буолбуттара. Ара дойдуну көмүскээччилэр күннэригэр аналаах комплекснай-

спортивнай күрэхтэһини оскуола оҕолорун кыттыылаах ыһыттыбытыҥа. Эмиэ бу быраһыныгынан сибээстээн холостуой уолаттарга аналаах «Көрдөөх стартары» дьахтар сэйбэтэ ыһытты, онно биһиги быһаччы кыттыбыппыт. Дьахтар күнүгэр буолбут конкурска үччаттар музыкальнай нүөмэр биэрбиппит, бириискэ спонсордаабыппыт.

Үччат түмсүүтэ ыҕа биридэ муньах ыттар, онно ыйдаары былааммытын, ханнык мероприятияны хайдах ыттары субэлэһэбит. Быраһыныгыктарга кулууп ис-тас көстүүтүн тупсаран онорууга көмөлөһөбүт. Бөһүөлэктэ спортивнай кулуубу тэрийэргэ быһаччы көмө оноробут. Ханнык баҕар бөһүөлэктэ куруутун субуотуньуктар буоллаллар, ол үччата суох табылыбат.

В. АРГУНОВА.

Нам селотун дьаһалтатын иһинэн село инбэлииттэрин түмсүүтүн комитетин 12 киһилээх дьовус коллектива биер сыллаах түбүктээх үлэтин туһунан бэйэм санаабын суруйуохпун баҕардым.

Аһымал КЫАММАТТАРГА КЫҺАМНЫЫ

Түмсүү комитетин председателинэн Ефимова Антонина Алексеевна, солбуйааччынан Гаврильева Раиса Егоровна, тэрийээччинэн Решетникова Лариса Петровна, уоннаагы чилиэһинэр учаастактарынан ананан үлэлээтилэр. Үлэ-хамнас былаан быһытынан ыһытылыһына.

Биһиги учаастакпытын (манна Советскай уулусса кириэр) Лариса Петровна бэйэтэ сылдьан көрдө-иһиттэ. Доруубуйата мөлбүтүн аахсыбакка, кыһын тымныыттан, сайын куйаастан хайтарбакка онно-манна кыһын сылдыбат кырдыаҕастар, инбэлииттэр, кыаммат дьон туһугар ис-иһиттэн кыһамнылаахтык сүүрдүкөттө. Онон олус махталла-

ах, абыраллаах түмсүү буолла.

Түмсүү коллектива биер сыл иһигэр аҕыйаҕа суох мероприятиялары ыһытта. Ол курдук, кырдыаҕастар, инбэлииттэр күннэрин, сайын инбэлииттэр

ыһахтарын үрдүк тэрээһиннээхтик, дакылааттаах, концертаах, мода көрдөрүүлээх ыһыттылар. Онон кырдыаҕастары балай эмэ сэргэхситтилэр. Дьэ бу ыарахан кэмгэ дьон туһугар дьингээх кыһамныы буолар.

Онон биһиги Наммыт селотугар салалтаны кытта дьон-сэргэ кыаммат аранатынны быстыбат сибээһи олохтоонун сағаланна. Түмсүү комитетин үлэһиттэригэр барга баһыбыа, бары доруобай, чэгиэн-чэбдик буолун, үлэһиттэригэр өссө үрдүк саҥа ситиһиилэри, олоххутугар дьолу-соргуну, көргөттөргүт, оҕолоргут бары этэннэ буоллуннар!

Т. ГОРБУНОВА,
Нам с.

СААСКЫ БАҔАҤА КҮНҮГЭ КЫҺАМНЫЫ КӨРӨ ДА!

ЧУГДААРАР ЧУОРААННАР

«АҺАҔАС ААН» КҮНЭ

Оскуолаҕа «Аһаҕас аан» күнэ ыһытылыһына. Ити күн төрөппүттэр аһаҕас уроуктарга, кылаас чаастарга сырыттылар. Салгыы оскуола салалтатын кытта көрсүһүүгэ директор А.П. Попова оскуола тугунан тыһынан оҕолорун сийлини билиһиннэрдэ. Оскуола улууска ыһыттылар араас олимпиадаларга, күрэхтэһиилэргэ, фестивалларга кэккэ ситиһиилэрин, иитэр-үөрэтэр үлэҕэ инники былааннарын тустарынан сырдатта. Оскуола педколлективин кытта ыкса ылсан төрөппүттэр оҕолору иитиһиҥэ үлэлэһэллэригэр ыһыттылар.

В.Р. Кутуков бокс спортивнай оскуолатын аһан үлэли сылдыһарын туһунан көпсөөтө. Бокска ыһыттылыбыт улуус күрэхтэһиитин туһунан видеосюжеты көрдөрдө.

Замятиннар, Слепцовтар, Ивановтар дьэи көргөттэрэ кылгас эбэрдэ концерты көрдөрдүлэр. Ити кэнниттэн төрөппүттэр оскуола бастын учууталларын, психологтарын, социальнай педагогтарын лекцияларыгар сырыттылар.

«Аһаҕас аан» күнэ «Сааскы балынан» түмүктэннэ. Вальска уонна рок-н-ролл үйкүүлэр конкурстарыгар бары кылаастар кыттыһыны ыллылар. Кыһайылаахтар анал грамоталарынан, өйдөбүннүк бэлэхтэринэн бэлиэтэннилэр.

Тыа сирэ цонна рынок ҮЛЭЛИИРГЭ БАҔА БААР

Максим Аммосов аатынан тыа хаһаайыстыбатын потребительскэй кооперациятыгар (ТХПК) учредителлэр уопсай мунньахтара буолан аастыта.

Бырабылыһанна председателэ Павлов Д.С. 1998 сыл түмүктэрин уонна 1999 сыл сүүрүн соруктарыгар информация онордо. Ынах сүүһүнү иитиһиҥэ урукку курдук уопсай сүүһү уонна хотоннор суох буолбуттар. Ынах да, сылгы да сүүһү барыта чааһынай буолбут. Онон хастыы да ыал эбэтэр биердиһэлэн ыаллар бааһынай хаһаайыстыбата аатыран сүүһүлэрин бородууксуяларын бухгалтерияҕа отчуоттуулар. Ол түмүллүүбүтэ кооперация үлэтинэн көстөр. Оттоонун эмиз ол курдук учуоттанар уонна отчуоттанар. Арай бурдук ыһылыбакка «Урожай» диэн Ноговицын П.Г. салайааччылаах бааһынай хаһаайыстыбатыгар хаалбыт. Мунньахха Ноговицын П.Г. 1999 сааскы ыһыгы бэлэмниини туругун көпсөөтө. Кини быйылгы ыһыгы изинин 175 гектартан 221 гектарга туорахтаах культура ыһыгытын улаатыннарарга былааннаабытын, итиннээх тийэр ыһыгы сизмэтэ баарын иһитиннэрдэ. Өссө «Модут» ГУП-ны кытта кыттыһан 500 гектарга ыһылаах президентскэй хаһаайыстыба буолар сорук турбутун эттэ. Быйыл бааһына бүтэйгэ 44 км. сагалыы оҥоһулуохтааҕын, итиннээх сөп буолар күрүө маһа бэлэмниллиэхтээҕин, 3 бааһынаҕа балбаагы таһар сорук ылыммытын, итини таһынан хортуппуу, моркуоп, сүбүкүлэ олордолуохтаахтарын көпсөөтө.

Онорон таһаары салаатыгар Мухин Д.З. 1997 сыллаахха аһылыбыт үтүгүтү 1998 сылга үлэлэбэтэҕин, онон бу завод хаһаайыстыбаҕа туох да барсы биэрэ илигин, 1999 сылга заводу үлэлэтэн биердиһэлэн ыаллартан 80-90 тн. үтүгү хомуйан, ону переработкалаан атыгыта таһааран барсы ылаахха диэтэ. Маньаха Прокопьев И.И.

үүт заводун салайыыга ылыммытын, онтон технолог-маастар өссө да көстө илигин эттэ. Мини-пекарня сылга 40 тыһ. килиэби онорор былааннаарттан 15.358 бухаанканы астаабыт. Эбэтэр былаанн 37,5% эрэ толорбут.

Кооператив хонтуора иһигэр маһаһын аһан үлэлэспитэ үһүс сыла буолла да, ханнык да былаана, сорудаҕа суох үлэлиир. Онон төһө барыстааҕа, ноооттооро биллибэт.

1997 сыллаахха тутууга сағаламмыт миэлигэ үлэри киирэ илик. «Быйыл үлэлэтиэхпит» диэн былаанныылар.

Эти онорон таһаарарга аналаах тэрили атыылаһан (маньаха 170 тыһ. солк. үп көрүлүүбүт курдук) эти сортуопкалаан ыһыһыр сыах аһан үлэлэтэр сорук турда. Маньаха 5 үлэһит көрүлүүхтээх.

Пилорама үлэтэ олох мөлтөөр ыһылыһына.

Хаһаайыстыба кылаабынай ветврача Попова А.В.: «Ынах сүүһү бородууксуятын элбэтиһиҥэ от састаабыгар кальций, фосфор тийибэт», - диэтэ. Искусственной сизмэлэһин пууна сагалыы тэриллиэхтээҕин, бородууданы тупсарыы үлэтэ сөргүтүллүүхтээҕин тустарынан каскиллээх боппуруостарга сөпкө тохтоото.

Мунньахха истэн олодоххо баҕа баһаам, санаа күүстээх. Ол гынан баран өссө да 1998 сыллаагы финансовай хаһаайыстыбанай түмүк оҥоһуллан бүтэ илик. Онон бу хаһаайыстыба төһө барыстаахтык, ноооттоохтук үлэлиирэ биллибэт. Түмүк кулун тутар ыйга биллиэ уонна уопсай мунньахха дьүүлгэ туруу.

Билигин тыа сиригэр аны «биердии ыаллары сайыннарарыҥ, байытыгыҥ» - диэн сүүрүн туһаайы турда. Онон инникитин өссө ыһылар чинчи баар курдук. Биердии ыаллары государство өйөөтөбүнэ ордук үчүгэй буоларбыт дуу?

Николай СИВЦЕВ,
Хатыгык.

БАСТЫҔНАРЫ БЫҺААРДЫЛАР

Нам 1 №-дээх орто оскуолатыгар «Сыл бастын учуутала» конкурс түмүктэннэ. Конкурс хас да этаптаах ыһытылыһына. Кыттааччылар манҕай тестированиены барыттары. Онтон бэйэлэрин үөрэтэр предметтэрин опытыттан дакылаат суруйбуттарын көмүскээбиттэрэ. Салгыы аһаҕас уроуктарга бэйэлэрин педагогическай маастарыстыбаларын көрдөрбүттэрэ. Бүтэһик турга учууталлар айар дьурдарын, талааннарын, уран тарбахтаахтарын көрдөрөн куоталастылар.

Конкурска барыта 5 учуутал кыттыһына. Тыһааһынаах киирсии кэнниттэн «Сыл бастын учуутала» ааты английскай тылы үөрэтэр Вера Ильинична Маркова ылла. Иккискэ Семен Иванович Пантилов (үлэ учуутала), үһүскэ социальнай педагог Айталина Петровна Окурокова таһыстылар.

«Бастын уроок» номинацияҕа автодело учуутала И.Н. Максимов бастаата. Оттон «Аман өс» номинацияҕа физкультура учуутала Р.Д. Негнорова кыһайылааһынан таһыста.

Конкурска кыттыбыт учууталларга оскуола директор анал грамоталары уонна бириестэри туттартаата.

С. ЕМЕЛЬЯНОВА,
1 №-дээх орто оскуола.

КЫРДЬАБАСТАН - АЛГЫНЫН, ЭДЭРТЭН - ЭЙЭТИН!

«ЫЧЧАТ ТУХУНАН СОКУОН ЫЛЫЛЫННА», — ДИЭТЭ МИНИСТР

Биһиги улууспутугар Ыччат министерствотун министрэ Николай Викторович Якомин кэлэ сындыан мини...

Странан сокуон ылыннылыгыта буолар. Бу сокуону ылынар...

Молдох, 1997 сыллаахха үбүлэтин олох оҥоһуллубатара, былларыын эмиэ харчы суох...

Билигин министерствота барыта саҥа дьон үлэлээн эрэллэр, 16 киһи баар. Баста...

Министерство үлэтигэр инники хардыы таһаарылына, ол курдук, ыччат...

Федеральнай органнары кытта үлэ барар, былларыын ыччат...

Министерство үлэтин билигини кэмгэ сөп түбэһинэрэн икки хайысханан...

Ааспыт сыл алтынныс 9 күнүгөр үөрөҥүрүнүн министрствотун кытта...

Министерство үлэтин биһиги сүрүн хайысхатынан ыччат үлэлээх...

Саамай улахан ситиһинитин ааспыт сыл ахсынны ыйыгар алта...

Анасбллар уонна биридиилээн ырыаһыттар куоталаһы...

Олунньу 19 күнүгөр Намнаары педучилище студенттара кэлэн...

Ыччат министрствота үбүнэн хааччыллыгыта олус ансамбллар уонна...

Олунньу 19 күнүгөр Намнаары педучилище студенттара кэлэн...

Ити курдук, студент күнэ үөрөҥү таһынан аҥарар бири...

Уөрэхпит быһыгар үгүс мероприятиелар, конкурстар, спортивная күрэхтэһи...

Анасбллар уонна биридиилээн ырыаһыттар куоталаһы...

Ити курдук, студент күнэ үөрөҥү таһынан аҥарар бири...

Уөрэхпит быһыгар үгүс мероприятиелар, конкурстар, спортивная күрэхтэһи...

Анасбллар уонна биридиилээн ырыаһыттар куоталаһы...

Ити курдук, студент күнэ үөрөҥү таһынан аҥарар бири...

Уөрэхпит быһыгар үгүс мероприятиелар, конкурстар, спортивная күрэхтэһи...

Анасбллар уонна биридиилээн ырыаһыттар куоталаһы...

Ити курдук, студент күнэ үөрөҥү таһынан аҥарар бири...

Уөрэхпит быһыгар үгүс мероприятиелар, конкурстар, спортивная күрэхтэһи...

Анасбллар уонна биридиилээн ырыаһыттар куоталаһы...

Ити курдук, студент күнэ үөрөҥү таһынан аҥарар бири...

АКЫЛААТЫН БИГЭТИК

ТҮҢЭРДЭ

Биллэрин курдук, 1 Хомуस्ताах ыччат улууска куруукинники күөнтэ сылдыар...

Аан бастаан ыччат түмсүүтүн 1989 сыллаахха ыам ыйыгар С.М. Федосеев тэрийбитэ...

1994 сыллаахха С.Ю. Атласова кэлэн ыччат түмсүүтүн «Эрэл» дьонунан...

1999 сыллаахха С.Ю. Атласова кэлэн ыччат түмсүүтүн «Эрэл» дьонунан...

Ананьева, Дуя Охлопкова ыччат олохторун көтөхтүк салаллар...

1996 с. ыччат отдельнэ сэбидиссэйэ У.П. Атласова бөһүөлүгүн...

Дьулу кудрук үлэлээн-хамсаан «Эрэл» ыччат түмсүүтэ...

1999 сыллаахха С.Ю. Атласова кэлэн ыччат түмсүүтүн «Эрэл» дьонунан...

Окоемов, Римма Баишева, Марианна Григорьева, Коля Пинигин, Муся Егорова буолаллар.

«Эрэл» түмсүү оскуола 11 кылааһын үөрэнээчилэрин, студенттары кытта...

1 Хомуस्ताах ыччат улууска эрэ буолбакка, республикага ытыллар...

Бөһүөлүктэригэр «Эрэл» түмсүү кырдьык да инники эрэл буоларын бөдөрөтө...

Е. Николаева

Ыччат түмсүүтүн үлэтин сүрүн сыалынан хас биридии ыччат бэйэтэ...

үөрүүлээх күнүгэ биһиги ыалдьыттарытын СР художниктарын...

Республика элбэх ахсааннаах ыччаттары бири...

Студенттар спортка ситиһиллэрин ахтыбат буолуохха сатамат...

Училище олохун кэнниги сонуннара биһигини үөрдүөхтэрин эрэ сөп...

Кулун тутар бастаки күнүгөр биһигэ Англияттан Йорк университетин...

Син эмиз атын сирдэргэ курдук, 1 Хомуस्ताах бөһүөлүгөр...

Окоемов, Гаврил Оконешников, Иосиф Мукунов, Василий Никифоров...

ХОМУСТААХ ЫЧЧАТЫН СПОРТИВНОЙ ОЛОБ

Олунньу 19 күнүгөр Намнаары педучилище студенттара кэлэн...

Мас тардыһытын курдук спорт ырахан көрүнгөр спорт ветерана, Саха...

Ити курдук, студент күнэ үөрөҥү таһынан аҥарар бири...

Оскуола өлөрүттэн ордук Дима Колосов, Рома Баишев, Борис Федоров...

Уөрэхпит быһыгар үгүс мероприятиелар, конкурстар, спортивная күрэхтэһи...

Бөһүөлүкпит чизини көмүскээһинигэр сүрүн оруолу ыччат ылар...

Анасбллар уонна биридиилээн ырыаһыттар куоталаһы...

А. СОФРОНОВ, спорт дьытын директор

Программа ТВ с 15 по 21 марта

Понедельник, 15 марта

1-я программа. Канал ОРТ
15.00 Новости.
15.15 Сериал "Космическая полиция".
15.44 "Чехарда". Мультфильм.
15.55 Звездный час.
16.30 "...До шестнадцати и старше".
17.00 "Жестокий ангел". Сериал.
18.00 Новости (с сурдопереводом).
18.15 Эти забавные животные.
18.45 Здесь и сейчас.
19.05 Понедельник с Познером. Программа "Человек в маске".
19.45 Телесериал "Вечный зов".
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время.
21.35 Погода.
21.40 Приключенческий сериал "Горцы-IV". "Невинный".
22.40 Взгляд.
23.25 Новости.
23.40 "Линия кино". Фильмы Александра Рогожкина: Детектив "Акт" и комедия "Золотая пуговица".
2-я программа. Канал "Россия"
07.00 - 09.35 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
07.20 "У всех на устах".
07.45 Телеигра "Программа передач".
09.15 "Дежурная часть".
09.35 TV CLUB.
09.50 "Товары - почтой".
10.00 "Санта-Барбара". Телесериал.
10.45 "Музыка, музыка...".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 Александр Лазарев, Ирина Алексимова, Нина Русланова и Василий Лановой в телесериале "Мелочи жизни".
12.30 ЗЕРКАЛО.
13.30 "Иванушко", "Однажды". Мультфильмы.
13.40 "Музыка, музыка...".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 Комедийный телесериал "Собачий мир" (Канада).
15.20 "Богатые и знаменитые". Телесериал (Аргентина).
16.15 РУССКОЕ ЛОТО.
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "БАШНЯ". Молодежная информационно-развлекательная программа.
18.00 "Домашний цирк", "Мы идем искать". Мультфильмы.
18.15 "Гомеопатия и здоровье".
ЯКУТСК
18.20 Программа передач.
18.25 ТУӨЛБЭ.
18.55 Мультфильм.
19.10 "Аал-лук мас". ВЭЗП-в знак памяти. Передача 5-я.
19.30 "Саха сирэ- Якутия".
19.50 Реклама.
Канал "Россия"
20.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
20.30 "Сарыал". Художник Геннадий Сотников.
21.15 Программа передач.
Канал "Россия"
21.20 ВРЕМЯ КИНО. "Безрассудный Бомарше". Художественный фильм (Франция).
23.15 "Дежурная часть".
23.30 ВЕСТИ.
00.00 АКУНА МАТАТА. До 01.00
3-я программа. Канал "Россия"
18.20 Андрей Болтнев, Олег Басиллашвили, Александр Филиппенко в психологическом детективе "Противостояние".
19.30 ДВОЙНОЙ ПОРТРЕТ. До 20.00
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
20.45 "Любовь с первого взгляда".

Вторник, 16 марта

1-я программа. Канал ОРТ
08.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Жестокий ангел". (2 серии).
11.20 "Смехопанорама".
11.50 Домашняя библиотека.
12.00 Новости.
12.15 Программа "Вместе".
13.00 Евгений Евстигнев и Борис Плотников в фильме "Собачье сердце". 1-я серия.
14.10 Возвращение Третьяковки. История одного шедевра.
14.30 Мультсериал "Герой боевика".
15.00 Новости.
15.15 Сериал "Космическая полиция".
15.45 Счастливые случаи.
16.30 "...До шестнадцати и старше".
17.00 "Жестокий ангел". Сериал.
18.00 Новости (с сурдопереводом).
18.15 "Угадай мелодию".
18.45 Здесь и сейчас.
19.05 Тема.
19.45 Телесериал "Вечный зов".
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время.
21.35 Погода.
21.40 Сергей Столяров и Михаил Глузский в фильме "Тайна двух океанов".
00.15 Однако.
2-я программа. Канал "Россия"
07.00 - 09.40 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
07.20 "У всех на устах".
07.45 Телеигра "Программа передач".
09.15 "Дежурная часть".
09.40 TV CLUB.
10.00 "Санта-Барбара". Телесериал.
10.45 "Музыка, музыка...".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 "К-2" ПРЕДСТАВЛЯЕТ: Петр Луиш в программе "Перпендикулярное кино".
14.00 ВЕСТИ.

14.30 Кахи Кавсадзе и Рамаз Чхиквадзе в лирической комедии "Любовь с первого взгляда".
16.00 "Не люблю - не слушаю", "Архангельские новеллы", "Крот и яйцо". Мультфильмы.
16.30 "Первые поцелуи". Телесериал.
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "БАШНЯ". Молодежная информационно-развлекательная программа.
18.00 "Три новеллы", "Светлячок". Мультфильмы.
18.15 "Гомеопатия и здоровье".
ЯКУТСК
18.20 Программа передач.
18.25 Фильм - детям.
18.35 "Немного о Японии...".
18.45 Экономика и жизнь.
19.00 Уһһэ Булуу: ово тугулар кыһамны.
19.30 "Саха сирэ- Якутия".
19.50 Реклама.
Канал "Россия"
20.00 ВЕСТИ.
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
20.45 "АНШЛАГ" ПРЕДСТАВЛЯЕТ.
21.20 ВРЕМЯ КИНО. Игорь Бочкин и Анна Каменкова в детективе "Круг обреченных".
23.15 "Дежурная часть".
23.30 ВЕСТИ.
00.00 "Урмас Отт с Дмитрием Якушкиным". До 01.00
3-я программа. Канал "Россия"
18.20 Андрей Болтнев, Олег Басиллашвили, Александр Филиппенко в психологическом детективе "Противостояние".
19.30 ДВОЙНОЙ ПОРТРЕТ. До 20.00

Среда, 17 марта

1-я программа. Канал ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Жестокий ангел". Сериал.
10.10 Тема.
10.50 "Чудо - мельница". Мультфильм.
11.15 "В мире животных".
11.50 Домашняя библиотека.
12.00 Новости.
12.15 Программа "Вместе".
13.00 "Собачье сердце". 2-я серия.
14.10 Возвращение Третьяковки. История одного шедевра.
14.30 Мультсериал "Герой боевика".
15.00 Новости.
15.15 Сериал "Космическая полиция".
15.40 Классная компания.
16.00 Зов джунглей.
16.30 "...До шестнадцати и старше".
17.00 "Жестокий ангел". Сериал.
18.00 Новости (с сурдопереводом).
18.15 "Угадай мелодию".
18.45 Здесь и сейчас.
19.05 Человек и закон.
19.45 Телесериал "Вечный зов".
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время.
21.35 Погода.
21.40 Джон Траволта и Брюс Уиллис в фильме "Криминальное чтение".
00.20 Однако.
2-я программа. Канал "Россия"
07.00 - 09.35 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
07.20 "У всех на устах".
07.45 Телеигра "Программа передач".
09.15 "Дежурная часть".
09.35 TV CLUB.
09.50 "Товары - почтой".
10.00 "Санта-Барбара". Телесериал.
10.45 "Музыка, музыка...".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 Александр Лазарев, Ирина Алексимова, Нина Русланова и Василий Лановой в телесериале "Мелочи жизни".
12.30 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ. Документальный фильм "Естественный отбор".
13.30 "Приключения белых медвежат на Северном полюсе". Мультфильм.
13.40 "Музыка, музыка...".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 Комедийный телесериал "Собачий мир" (Канада).
15.20 "Богатые и знаменитые". Телесериал (Аргентина).
16.15 "Кто сказал мяу?". "Про черепашку". Мультфильмы.
16.25 "Первые поцелуи". Телесериал.
ЯКУТСК
19.30 "Саха сирэ- Якутия".
19.50 Реклама.
Канал "Россия"
20.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
20.30 "Ыаллылар". 5 киинэ.
21.00 62-я параллель.
Канал "Россия"
21.30 ВРЕМЯ КИНО. Микеле Плачидо в фильме "Обыкновенный герой" (Италия).
23.15 "Слушается дело". Заседание телевизионного суда присяжных.
00.00 ВЕСТИ.
00.30 "Дежурная часть". До 00.45
3-я программа. Канал "Россия"
19.30 ДВОЙНОЙ ПОРТРЕТ. До 20.00
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
20.45 "Два роля". Музыкально-развлекательная программа. До 21.30

Пятница, 19 марта

1-я программа. Канал ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Жестокий ангел". Сериал.
10.05 Программа В.Познера "Человек в маске".
10.50 "Как дел великое равновесие нарушил". Мультфильм.
11.00 "В поисках утраченного". Звезда "Большого вальса" Милица Корьюс. Ведущий - Г.Скорыходов.
11.40 Смак.
12.00 Новости.
12.15 Программа "Вместе".
13.00 "Золотая миша". 2-я серия.
14.10 Возвращение Третьяковки. История одного шедевра.
14.30 Мультсериал "Герой боевика".
15.00 Новости.
15.15 Сериал "Космическая полиция".
15.45 Классная компания.

Четверг, 18 марта

1-я программа. Канал ОРТ
06.00 Телеканал "Доброе утро".
09.00 Новости.
09.15 "Жестокий ангел". Сериал.
10.10 Человек и закон.
10.50 "Кто сказал мяу?". Мультфильм.
11.05 "Клуб путешественников".
11.50 Домашняя библиотека.
12.00 Новости.
12.15 Программа "Вместе".
13.00 Олег Даль и Михаил Глузский в детективе "Золотая миша". 1-я серия.
14.10 Возвращение Третьяковки. История одного шедевра.
14.30 Мультсериал "Герой боевика".
15.00 Новости.
15.15 Сериал "Космическая полиция".
15.45 Детские анекдоты.
16.00 Улица Сезам.
16.30 "...До шестнадцати и старше".
17.00 "Жестокий ангел". Сериал.
18.00 Новости (с сурдопереводом).
18.15 "Угадай мелодию".
18.45 Здесь и сейчас.
19.05 "В поисках утраченного". Звезда "Большого вальса" Милица Корьюс. Ведущий - Г.Скорыходов.
19.45 Телесериал "Вечный зов" (заключительная серия).
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время.
21.35 Погода.
21.40 Майя Булгакова и Владимир Самойлов в фильме "Обочина".
23.15 Однако.
2-я программа. Канал "Россия"
07.00 - 09.35 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
07.20 "У всех на устах".
07.45 Телеигра "Программа передач".
09.15 "Дежурная часть".
09.35 TV CLUB.
09.50 "Товары - почтой".
10.00 "Санта-Барбара". Телесериал.
10.45 "Музыка, музыка...".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 Александр Лазарев, Ирина Алексимова, Нина Русланова и Василий Лановой в телесериале "Мелочи жизни".
12.30 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ. Документальный фильм "Естественный отбор".
13.30 "Приключения белых медвежат на Северном полюсе". Мультфильм.
13.40 "Музыка, музыка...".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 Комедийный телесериал "Собачий мир" (Канада).
15.20 "Богатые и знаменитые". Телесериал (Аргентина).
16.15 "Кто сказал мяу?". "Про черепашку". Мультфильмы.
16.25 "Первые поцелуи". Телесериал.
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "БАШНЯ". Молодежная информационно-развлекательная программа.
18.00 "Чудеса в решете". Мультфильм.
18.10 "Гомеопатия и здоровье".
18.15 Олег Даль в героико-приключенческом сериале "Вариант "Омега". 2-я серия.
ЯКУТСК
19.30 "Саха сирэ- Якутия".
19.50 Реклама.
Канал "Россия"
20.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
20.30 "Ыаллылар". 5 киинэ.
21.00 62-я параллель.
Канал "Россия"
21.30 ВРЕМЯ КИНО. Микеле Плачидо в фильме "Обыкновенный герой" (Италия).
23.15 "Слушается дело". Заседание телевизионного суда присяжных.
00.00 ВЕСТИ.
00.30 "Дежурная часть". До 00.45
3-я программа. Канал "Россия"
19.30 ДВОЙНОЙ ПОРТРЕТ. До 20.00
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
20.45 "Два роля". Музыкально-развлекательная программа. До 21.30

16.00 Отважный капитан в сказке "Корабль - призрак".
17.00 "Жестокий ангел". Сериал.
18.00 Новости (с сурдопереводом).
18.15 Джентльмен-шоу.
18.45 Футбол. Кубок кубков. "Макаби" (Израиль) - "Локомотив". Передача из Израиля.
19.45 Поле чудес.
20.45 "Спокойной ночи, малыши!"
21.00 Время.
21.35 Погода.
21.40 Великие сыщики. Мисс Марпл в детективе Агаты Кристи Тайна "Черных дроздов".
23.25 Однако.
23.40 Надежда Бабкина в программе "Женские истории".
00.10 Ночной кинозал. Юрий Кузнецов в триллере Дмитрия Светозорова "Псы".
2-я программа. Канал "Россия"
07.00 - 09.35 "ДОБРОЕ УТРО, РОССИЯ!"
07.20 "У всех на устах".
07.45 Телеигра "Программа передач".
08.15 "Тысяча и один день".
09.15 "Дежурная часть".
09.35 TV CLUB.
09.50 "Товары - почтой".
10.00 "Санта-Барбара". Телесериал.
10.45 "Музыка, музыка...".
11.00 ВЕСТИ.
11.30 Александр Лазарев, Ирина Алексимова, Нина Русланова и Василий Лановой в телесериале "Мелочи жизни".
12.30 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ. Документальный фильм "Естественный отбор".
13.30 "Приключения белых медвежат на Северном полюсе". Мультфильм.
13.40 "Музыка, музыка...".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 Комедийный телесериал "Собачий мир" (Канада).
15.20 "Богатые и знаменитые". Телесериал (Аргентина).
16.15 "Сказка о глупом мышонке". "Военная тайна". Мультфильмы.
16.25 "Первые поцелуи". Телесериал.
17.00 ВЕСТИ.
17.30 "БАШНЯ". Молодежная информационно-развлекательная программа.
18.00 "Где обедает воробей?".
18.05 "Гомеопатия и здоровье".
18.10 Олег Даль в героико-приключенческом сериале "Вариант "Омега". 3-я серия.
ЯКУТСК
19.30 "Саха сирэ- Якутия".
19.50 Реклама.
Канал "Россия"
20.00 ВЕСТИ.
ЯКУТСК
20.30 "Геван".
20.45 "Лик". Нефилософские беседы. Петр Колбасин.
21.15 Программа передач.
Канал "Россия"
21.20 ВРЕМЯ КИНО. Альгис Матуленис, Лидита Озолина и Эдуард Павулс в фильме "Двойной капкан". 1 и 2-я серии.
23.45 "Дежурная часть".
00.00 ВЕСТИ.
00.35 Владимир Заманский, Армен Джигарханян и Елена Кондулайнен в фильме "Сто дней до приказа".
3-я программа. Канал "Россия"
19.30 "Андрей Тарковский. Воспоминание". Документальный фильм. До 20.00
20.30 ПОДРОБНОСТИ.
20.45 "Городок".

Суббота, 20 марта

1-я программа. Канал ОРТ
08.00 Вахтанг Кикабидзе в детективе братьев Вайнеров "Я, следовательно...".
09.30 Слово пастыря. Митрополит Кирилл.
09.45 Домашняя библиотека.
10.00 Новости.
10.15 Программа "100%".
10.45 "Утренняя почта".
11.20 "Каламбур".
11.50 Смак.
12.10 Возвращение Третьяковки. История одного шедевра.
12.25 Юрий Любимов, Олег Меньшиков, Алексей Герман, Борис Гребенщиков в программе "Звезды Третьяковки".
13.15 Валентина Теличкина в фильме Льва Кулиджанова "Незабудка".
15.00 Новости.
15.15 Лев Николаев в программе "Цивилизация".
15.45 "В мире животных".
16.25 "Волк и семеро козлят". Мультфильм.
16.40 Умницы и умники.
17.05 Как это было. Бегство Нурива. 1961 год.
17.50 Новости (с сурдопереводом).
18.05 Приглашает Концертная студия "Останкино". Валерий Леонтьев.
19.05 "Серебряная серия". Пьер Ришар и Виктор Лану в комедии "Побег".
21.00 Время.
21.30 Погода.
21.35 Сериал "Секретные материалы".
23.15 Однако.
23.30 В ожидании "Оскара". Ник Нолте в фильме "Вверх-вниз по Бевверли Хиллз".
2-я программа. Канал "Россия"
08.00 "Маленькая колдунья". Мультфильм.
08.25 "Андреш". Фильм для детей.

09.30 "Русалочка". Мультфильм.
10.00 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!"
10.35 "Сто к одному". Телеигра.
11.20 "Любовь с первого взгляда".
11.45 ПОДИУМ ДАРТ.
12.15 "Золотой ключ".
12.30 "Домашние хлопоты с Натальей Варлей".
13.00 "Неделя в Санта-Барбаре".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 НЕДЕЛЯ ВЛАСТИ.
15.00 Ольга Кабо, Михаил Глузский и Георгий Тараторкин в фильме Льва Кулиджанова "Умирать не страшно".
ЯКУТСК
16.40 "Сарлаана". Впервые в Якутске. Конкурс "Миссис Якутск".
17.10 Правовой канал.
17.35 Туда сирэ.
18.00 "Талко". Музыканан эмтээчи Матвей Алексеев.
18.25 "Лена-ТВ". Реклама и поздравления.
19.10 ТОН.
19.55 Программа передач.
Канал "Россия"
20.00 ВЕСТИ.
20.30 Дон "Дракон" Уилсон в боевике "Пророк" (США).
22.10 Кристиан Слейтер и Патриция Аркетт в криминальной мелодраме по сценарию Квентина Тарантино "Настоящая любовь" (США).
00.15 ГОРЯЧАЯ ДЕСЯТКА. До 01.10
3-я программа. Канал "Россия"
16.40 "Робот Френки Штейна". Фильм для детей (Великобритания).
17.00 "Случай в пекарне". Художественный фильм для детей (Исландия).
17.15 "Театр + TV". Галина Волчек. "Люди моей жизни". Часть 1-я.
18.00 МОЯ СЕМЬЯ.
19.00 СИРЕНЕВЫЙ ТУМАН.

Воскресенье, 21 марта

1-я программа. Канал ОРТ
07.35 Герой Киплинга в приключенческом фильме "Ким".
09.30 "Дисней-клуб": "Русалочка".
10.00 Новости спорта.
10.15 "Непутевые заметки". Дм. Крылова.
10.30 Пока все дома.
11.05 Утренняя звезда.
11.55 Армейский магазин.
12.25 "Играй, гармонь любимая!"
12.50 Крестьянские ведомости.
13.20 Сериал "Все путешествия команды Кусто". "Милый враг".
14.10 "Ералаш" N 108.
14.25 "Смехопанорама".
15.00 Новости (с сурдопереводом).
15.15 Клуб путешественников.
16.00 Музыкальный сериал "Симфонические тайны".
16.30 "Дисней-клуб": "Тимон и Пумба".
16.55 "Дисней-клуб": "Аладдин".
17.25 "Серебряный шар". Алла Ларионова. Ведущий - В.Вульф.
18.05 Леонид Якубович в телеигре "Колесо истории".
18.50 Кремлевский заговор в детективе "Серые волки".
21.00 Время.
21.50 Мировое кино. "Три мушкетера". Новая голливудская версия.
23.45 Футбольное обозрение.
00.15 Новости.
00.30 В ожидании "Оскара". Гвинет Пэлтроу. Молодежная комедия "Чужие похороны".
2-я программа. Канал "Россия"
08.00 "Гер Гонт". Мультфильм.
08.30 "Служу Отечеству!"
09.00 "Сельские вести".
09.26 Промо.
09.30 "Почта РТР".
10.00 "ДОБРОЕ УТРО, СТРАНА!"
10.30 САМ СЕБЕ РЕЖИССЕР.
11.00 "АНШЛАГ" ПРЕДСТАВЛЯЕТ.
11.30 "Городок".
ЯКУТСК
12.00 Программа передач.
12.05 Кырачаан.
12.20 Фильм - детям.
12.30 Бизончик.
Канал "Россия"
13.00 "Неделя в Санта-Барбаре".
14.00 ВЕСТИ.
14.30 ФЕДЕРАЦИЯ.
15.10 ПАРЛАМЕНТСКИЙ ЧАС.
16.10 "Закон и порядок". Телесериал.
17.05 ДИАЛОГИ О ЖИВОТНЫХ.
ЯКУТСК
18.05 "Мин уонна 21 уйэ". Оскуола уонна дьэз-кэргэн.
18.30 "Сахар-промышленность". 1 чааһа.
Канал "Россия"
19.00 СОВЕРШЕННО СЕКРЕТНО.
20.05 Александр Абдулов, Александр Панкратов-Черный, Елена Цыплакова и Ирина Шмелева в комедии "За прекрасных дам!"
21.30 "К-2" ПРЕДСТАВЛЯЕТ: Брюс Уиллис, Ник Нолте и Роберт Родригес в программе "Абзац".
22.30 "Дежурная часть".
23.00 ЗЕРКАЛО.
23.55 КИНОЗАЛ "К-2". Регимантас Адомайтис в фильме Валерия Рубинчика "Пейзаж с тремя купальщицами". До 01.25
3-я программа. Канал "Россия"
12.00 РУССКОЕ ЛОТО.
12.40 "Мир книг с Леонидом Куралевым". До 13.00
18.05 СТАРАЯ КВАРТИРА. ГОД 1981. Часть 2-я. До 19.00

Билбит- Көрбүт эппит...

Сынныаланна аабыы

2000 СЫЛЫ КИМ ХАЙДАХ КӨРСҮӨБЭЙ?

Соторутаабыта бийги космонавтар-быт «Мир» станцияга сиркилэ туруоран Сиргэ сөбүмэр улахан күн тэийитин (солнечный зайчик) ыгырга соруммуттара кыаллыбата. Ол эрээри сотору кэминан российской космической тэрилтэлэр хаттаан «Үйэ бырайыагы» олоххо киллээр булааннаахтара билинэ. Ити курдук Кремль кабинеттарыгар «Вифлеем сулуна» диэн сага бырайыак үөрэттилэр. Космонавтар соруктара чуолкай: 1999 сыл ахсынны 31 күнүттэн 2000 сыл тохсунуу 1 күнэ үүнэр түүнүгэр «Мир» станцияттан космоска бариевай боронгохтоо икки капсуланы бырадыахтаахтар. Очотугар ити ийиттэр арылыннахтарына Сир барыта көрөр гына халлаан сырдыахтаах.

Сиркилэттэн күн тэийитэ табыллыбата буолар Краснодарской кыраага үүнүгү сыла иккитэ ылаахтаахтар эбит. Манна холоотоххо иккис бырайыактан туһа суох. Ол онугар сага үйэ сагаланыгыгар халлааны сырдыгы олох кыраһаабай уонна өйгө хатанар суолталаныа эбит буолуо.

Манньк «сулуһу уматыыга» 2000 сылы көрсөргө Государственной комитетынан биллэриллибит конкурс кыттылаахтара, боростуой россиянар, этии киллэрбиттэр. Комитет председателэ Президент Ельцин бу туһунан өссө билбэт. Кулун тутар сага-

тыгар комитет мунһаа буолуохтаах, онно комитет чилиэннэрэ - ол иһигэр премьер Примаков, патрарх Алексей уонна правительство бары кэриэтэ вице-премьердара - бу бырайыагы ыкса билсэхтээхтэр.

Сага үйэни көрсө программа туус куһурунан сөбүмэр улахан тутуу барыахтаага буолар. Ол курдук нууччалык Динейленд диэтэххэ да сыһа буолбата буолуо - маһынан Москва таабы Кремль хайдах баарынан тутулуохтаах. Чингис-Хаан дыбарыаһа, нуучча дэриэбинэтэ уонна Ыраахтаабы коньүүһүнэтэ эбии оһоһуллуохтара. Бу барыта 50 гектар сиритэйиыа, 2000 сылы көрсө үөрүүлэх быраһынньык киининэн буолуога.

Россия пограничной сулууспата 2000 сыл үүнэр түүнүгэр бары бағалаахтары сторожевой хараабылларынан муоралар устун хатааһылатар этиилээхтэр (биллэн турар, буор-босхо буолбатах).

Кыранысса таһыгар сага үйэни көрсүүгө бөлэмнэни барара биллэр. Англичаннар, холобура, 2000-лөтөрө оһоһуулар. Кылаабынай бириис - 20 мөл. фунт стерлингов, мань сүүйүргэ шанс 20 мөлүйүгөтөн 1 эрэ. Ол онугар кирибит үп суотугар Великобритания правительствота дойдуну олохчу өрөмүөнүгүр булааннаах. Ити курдук омук киэнэ буолабына туһалаага көстөн турар.

2000 СЫЛГА УРУТААН ТӨРӨӨБҮТТЭРГЭ

Үһүэйэн курдук Холбоһуктаах Нациялар Тэрилтэлэрэ 2000 сыл бастакы сөкүүндэтигэр төрөөбүт өвөр 1 мөл. доллар бириэмийэ биэрэр диэн баар. Ити сибидиэннэ кырдыгы-сымьыата биллибэт, ол эрээри төрөһүттэр болғомтолоругар манньгы биллэрэр наадалаах: медицина этэринэн, барыта этэнгэ буолабына, өвөр үөскээбитин кэннэ 280 күн буолан баран (тоғус ый) төрөөхтөөх. Ол эбэтэр 2000 сыл сағаланыгыгар оғолонуоххун бағарар буоллаһына (бийтэр бириискэ тиксэххин) бу дыһыл кулун тутар 27 күнүгэр атынгга туохха да аралдыһымыаһа наада.

Планета үрдүнэн сөкүүндэ аһсын уонунан өвөр төрүүрүн аағыстааха ХНТ итинник бириэмийэни олохтуура саарбаа. Оттон кыра дойду, куорат бийтэр оройун кээмэйинэн бастакы төрөөбүт өвөнү быһаарыаһа сөп. Ол сиринэн Кострома куорат мэра Б. Коробов манньк өвөр бийр хостоох квартираны биэрэргэ эриннэрбит. Ити курдук мантан антах куораттар, оройуоннар бу доһун событияены сыанаалаах бөлөхтэринэн бэлэйтиргэ куталаһаахтара.

Саха сирин аһыннааха, Томпо улуһугар 2000 сылы көрсө бастакы төрөөбүккэ 3 хостоох толору хааччылылаах квартираны бөлөхтиир булааннаахтар, онуоха үп хомуурун номнуо сағалаатылар.

ОЛОХПУТ ЫАРЫЫР - АХСААММЫТ АҒЫЙЫР

Россия Госкомстаттын барылаан сыанабыллынан нэһилиэннэ аһсаана 1998 сылга 401 тыһыынча киһинэн аһыаата, ол эбэтэр 0,3 бырыһыанынан. Инньэ гынан 1999 сыл тохсунуу 1 күнүгэр Россия үрдүнэн 146,3 мөл. киһи баара билинэ. 1997 сылга нэһилиэннэ аһсаана эмиз 0,3 бырыһыан аччаабыта биллэр. Онон реформалар ыһтыллар 1992-98 сс., ол эбэтэр 7 сыл устата нэһилиэннэ 2 мөл. кэринэ киһинэн аһыаата.

1998 сылга нэһилиэннэ аһсаанын аччааһына Россия 66 регионугар бэлэстэнэ, манна билигин 103 мөл. киһи олоһор, ол эбэтэр дойдуну нэһилиэннэтэ 70,5 бырыһыаныгар тэннээр. Оттон 23 регионга нэһилиэннэ кыраалаан эбиллэр. Москва нэһилиэннэ тастан кэлэр дьон суотугар эрэ эбиллэр.

1998 сылга Россияга куорат олохтоохторун аһсаана 0,2 бырыһыан аччаата, 1999 сыл сағатыгар 106,8 мөл. киһиэхэ тийдэ. Тыа сирин нэһилиэннэтэ ити кэмгэ 0,4 бырыһыан аччаан 39,5 мөл. киһиэхэ тэннэстэ. Онон 1992 сылтан сағалаан дойдуга куорат олохтоохтору 2,4 мөл. киһинэн аһыаата, тыа сиригэр 0,4 мөл. киһинэн элбээтэ. Бу кэмгэ куорат уонна тыа сирин олохтоохторун аһсаанара бырыһыан өтүнэн 73:27 буолар.

ТЕЛЕВИЗОРЫ БИЙГИ АЙЫШПЫТ ЭБИТ

1911 сыллааха Россия учуонайа Борис Розинг аан дойдуга аан бастаан предметтэр кестүүлэрин экранга таһааран биэрийини ситиспит. Революция кэнниттэн чинчийилэр тохтолуллубуттара, учуонай депрессияга түбэспитэ. Киһи үөрэнээччигэ В. Зворыкин Америкага көспүтэ, онно тийэн бырайыагы тийээр тиэрдибитэ, патент ылбыта.

СИС ЫАРЫТЫГАР ХАЙДАХ КӨМӨЛӨБҮӨХХЭ?

Суоптардар уонна бийр сиргэ лигири олоһон үлэлээччилэр систеринэн моһуогу-раллар. Манна туту гынааһа сөбү? Биир тэг сылаас - былыргы уонна олус кедьүүстээх эмтээһин көрүгүнэн буолар. Радикулит, ишиас ода, курдук сис ыарыларын сытыгы уонна хронической көрүгүнэрин эмтээһингэ ыт түүтүттэн оһоһуллубут имигэс курдар олус үчүгэйдик туһалыыллар. Мань суоптардар, садоводтар, туристар ода, салһын курдары оһуу-тугар (сквозняк) сылдьар дьон тутталлар. Бу курдары манньк аадырыһынан почтовай откыртканан саккастыааһа сөп: 105043, Москва-43, а/я 4/РЗ, VTC (тел. 306-51-70). Биир кур сыаната - 157 солк. + почтовой ороскуот. Сакаастыыргытыгар синньигэс биилит кээмэйин сантиметрынан ыһаабыт.

«ЖИГУЛИ» - БУ ТУОХТАН ҮӨСКЭЭБИТ ААТЫЙ

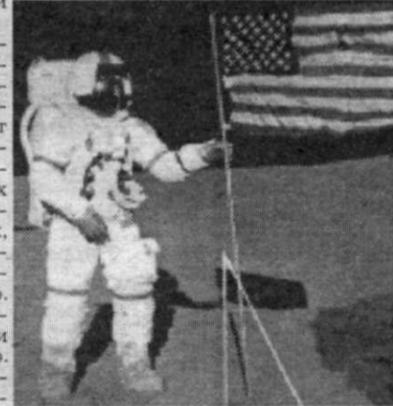
Россияга, онтон да атын дойдугарга «Жигули» массына бачача аатыгар, биллэрин курдук бу маарканы «Фиат» базатыгар оһор-буттара. Ол кэннэ биллэри «Фиаты» уларый-бытын кэннэ харахтан көрбүт аһсааннаах. «Жигули» маарка улаханньк уларыйбат, тоғо итинник ааттааһын бу массына хаһаайытара сорохторо биллэтэрэ буолуо.

Норуот номоһунан, «жигули» диэн тыл «жечь на вениках» диэнтэн төрөттөммит. Былыр Волга устун туһу, балыгы, күндү түүлээһи, персидскэй көбүрдэри тизммит атыһыттар хараабыллара усталлара. Ону «көгүл дьон» саба түһэн халыһыллара, былды-аабыттарын дыдаһылларга үллэрэллэр. Атыһыттар көмүскэнээри соруннахтарына саба түһээччилэри умайа сылдьар миинник-тэрийэн оһусталыыллара уонна «Жиг! Жиг!» - диэн хаһыттыыллара. Бу мантан «жигули» диэн тыл үөдүйбүтэ.

МАРСКА БУОЛУОХТААҒАР ОННООҒОР ЫЙГА КИМ ДА ҮКТЭММЭТЭХ

Итинник түмүктээһини араас дыкти, аномальной быһыылары үөрэтэр Ю.А. Фомин оһорор. «Московский комсомолец» хаһыака бизрбит интервьютгар киһи американскай астронавтар Ыйга түһэ сылдьыбыттарын туһунан устуулар рекламнай трюк буолар диир.

Ол курдук летчик-космонавт Георгий Гречко дакаастаан турар: Ыйга туруорулуубут флагштокка американскай былаах тэлибириир. Былаах тыал үрэр эрэ буоллаһына хамсыахтаах, онтон тыал атмосфера салһына хамсааһынныттан таһсар. Ыйга атмосфера суоһун хас бириди үөрөнөөччи билэр. Иккиһинэн, астронавтар үлүбүт скафандраах сылдьаллар. Оттон салһын суоһар үрүлүбүт скафандр ыһар куйаһын кэриэтэ киһини хамнапат. Үсүһүнэн, астронавт Армстронг Ый быһылыгар бачылыката үктэммит суоһун көрдөрөллөр. Манньк суол синк баар буоллаһына эрэ хаалар. Оттон Ыйга ханньк да уу, синк суоһа биллэр.

таан эрэ. Оттон Ыйга гравитация (бэйэ тардыы) мөлтөһүнэн хас хардытын аайы 2-2,5 метр өрүтэ ыстаныахтаах этэ.

Бу рекламнай хампаанья АХШ конгрессыттан 250 млрд. доллары мүлчү туттарар сыаллаах ытыллы-бытыгар Ю. Фомин саар-бахтаабат. Дыктигэ диэн икки сылы кыайбат кэмгэ 50 американскай астронавтартан 11-рэ автомобильнай уонна авиационнай катастрофаларга өлүгэлээбиттэрэ.

60-нүс сылларга АХШ космической техникага СССР-тан лаппа хаалбыта биллэр. Оттон советскай бэчээт сағата-ингэтэ суох бу рекламнай трюгу таһаарыта биллэр биричинэлээх. 1972 сылга СССР уонна АХШ сэлэһинэйи атылаһыыга 20 сыл болдоһтоох контракт баттаһыттар. Бийги ити кэмгэ бурдукка олус диэн надыарбыт. Ити контрагы буроту гыммат инниттэн көрбөтөр-истибэтэр буолан хааллахпыт.

Ю.А. Фомин этэринэн, Сиртэн төһөнөн тэйэһин да гравитация суох буолар. Ол эбэтэр киһи организмгар барар тыһын процесстар тохтууллар. Ити кээмэйэ Сиртэн 1 тыһ. км. тэйиччи буолон сөп. Оттон Ый Сиртэн 384 тыһ. км. ыраах баара биллэр. Билигин американецтар 2025 сылга марсианскай экспедицияны тэрийэргэ 1 трлн. доллары туруорсаллар. Бу космической техника биллэри уонна чуғастаагы сайдар таһымнан хайдах да ситиһилибит уонна эрдэтэн туолбата биллэр. Онон ити кэмгэ бийиэхэ эмиз Голливудка оһоһуллубут рекламнай трюгу көрдөрөллөрө сабадаланар. Бийги бэчээпитигэр Аан дойдутаагы валютнай фонда кредиттэтэн иһгэн эмиз тыас-уус таһыа суога.

НЭДИЭЛЭ ААЙЫ - 100 ЭБИЭТИ

Башкоргостанга баар Октябрьскай куорат олохтооҕо предприниматель Камил Гильманов хас оптуорунньк аайы бэйэтин кафетьгар кыамматтарга анаан 100-түү босхо эбиэти биэрэр үгэс олохтоото. Бу үгэс коммерсаннар ортолоругар олус көхтөхтүк киридэ. Ол курдук өссө 6 коммерческой тэрилтэлэр эмиз нэдиэлэ аайы 100-түү босхо эбиэти биэрэр буоллулар.

Бийиэхэ даһаны муор-туор даһаны аһы булуммат эрэйдээхтэргэ коммерсаннарбыт 100-түү да буолбатар мун саатар нэдиэлэ аайы 10-нуу босхо эбиэти биэрэллэрэ кыаллыа буолаарай?

ААСПЫТ ОЛОХХУН ӨЙДҮӨН ДУО?

Индустар реинкарнацияны, ол эбэтэр киһи өлбүтүн кэннэ хаттаан олох олоһуу-тун, киһи соһуйбат айылға көннөрү кестүүтүн курдук ылыналлар. Киһилэр сүрүннээн Карманы (бүтэр уһуга суох хаттаан уларыйыы) итэһэйлэр. Биллиилээх психолог Сатван Парича 20 сыл устата чинчийилэрин түмүгэр пациеннара ааспыт олохторун өйдөөн кэлбит 500 түгэннэ-

эбит. Секла бэйэтин куукулатыгар ол дьахтар аатын биэрбит, төрөһүт кыһынан ааһынар.

Биир Кумар Ношиш диэн киһи уулуссага киһини 30 сыл анараа өттүгэр массынанан тэбистэрэн өлөрбүт киһини көрөн билбит. Ношиш ити сағана 15 саастаах эбит, бу түгэни полицияга үлэлиир ылаа киһитигэр көпсөбит. Бэрэбизэркэлээһин түмүгэр 30 сыл анараа өттүгэр уол ыйыт киһитэ биир оһоньору массылынан тэбистэрэн өлөрбүт уонна ити буруйун иһин 12 сыл түрмэҕэ олоһтор.

Оттон Тамилнаду штатка буолбут түбэлтэ киһи өйүгэр баппат. Биир соһурунугу бие олохтооҕор хаһан эрэ... Наполеон Бонапарт генералынан буола сылдьыбытын өйдөөн кэлбит. Киһи көпсөһүнэрэ үгэс курдук «өйдүүрүнэн Бонапартка манньк эһпитим»... диэнтэн сағаланарын ылынар уустук. Тоғо диэтэргит, бу ағамсыбыт индиец хаһан да оскуола үөрөмөһтөрө, итинник «өйдөөн» кэлиэр диэри Франция ханна баарын да удумаҕар

рин холобур оһостор. Ол курдук Секла диэн ааттаах кыыс 2 сааһыгар урут олоһо сылдьыбыт сирин, көргөһүн уонна кыһынын «өйдөөн» кэлбит. Дьиэбэтэ диэн, врач кыыс ааспыт олоһор олоһо сылдьыбыт дэриэбинэтин булбут. Оно кырдык биир эдэр дьахтар олоһо сылдьыбыт, ийэтэ 20 сыл анараа өттүгэр киһини оғолонору өлбүт

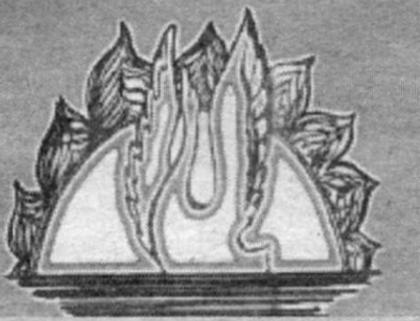
лаппат, ону аһан Наполеон император туһунан тоғо да өйдөбүлэ суох буолла. Ол эрээри киһи көпсөһүнэригэр ахтар исторической чаччылары, кыргыһылар уонна дыбарыас иһинээри мучумааннар тустарынан ымпыктара-чымпыктара киһини айылда биллибэт кистэлэнэрин туһунан толкуйга түһэрэр.

ПОЭТ БУОЛАН АБЫРАН... ИТИ КЭННЭ

Иран лидерэ аятолла Хомейни өссө тыһынааһар Англия поэта Салман Рушдини өлөрөргө бирийгээр таһаарбыта. Төрүэтэ - бу автор «Сатана хоһоннору» диэн айымньытыгар мусульманнары хоруотаабыта буолар. Бу бирийгээр кэнниттэн Рушди хас да сылы быһа саһа сырытта. Өгөрүнэн кизг сиргэ быкпата сабадаланар.

Тоғо диэтэргит соторутаагыта Иран религиознай лидерэ, «Фонд Хордад 15» тэрилтэ салайааччыта аятолла Хасан Санш «Сатана хоһоннору» авторын суох оһорор туһунан ыһылыны (фетваны) ким да тохтопотуоҕо диэн эһпитэ. Онон Иран президентэ суруйааччы дьыалага сабылына диэбитэ кураанах тыас буолан таһыста. Рушди төбөтүн иһин сыана 2,8 мөл. долларга тийэ үрдээтэ.

НАМ УЛУУНА, НАМ СЕЛОУЛА
 ТӨРҮҮЛЭММИЛЭРЭ
 200 СЫЛЫГАР АНАЛААХ
 ОО, КЭРЭ НАМ СИРЭ!
 УСУУРАН САМОДЕЯТЕЛЬНОСТИ
 КӨРҮҮ МАННАЙТЫ ТУРУН
 ГРАФИКА

Кулун тутар 19 күнэ. 17 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: МУ НУ ЖКХ, ЧП «Ассоль», алмааны кырымылыр завод, метеостанция, ветстанция, «Намгазстрой» КСМК, «Сардага» кинотеатр, музей, «Аргыс» АО, «Киэргэ» ювелирной сыах. Салайааччы - Кобяков А.Г.

Кулун тутар 19 күнэ. 19 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: быраабы харыстыыр органнар, киин библиотека, народнай суут, баһаарынай сулууспа, ОСТО, прокуратура, ИДЬУО, ГИВДД. Салайааччы - Павлов М.М.

Кулун тутар 20 күнэ. 17 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: «Түөлбэ» оҕо киинэ, типография, улуустааҕы электрическэй ситим коллектива, санаторнай, 3, 5, 10 №-дээх дьааһылалар. Салайааччы - Тихонова З.А.

Кулун тутар 21 күнэ. 16 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: ФПС, «Сахателеком» филиаллара, РКЦ, нолуок инспекцията, «Ленагаз» АО, «Якутгазстрой» КСМК, 2, 8 №-дээх детсадтар. Салайааччы - Спиридонова М.И.

Кулун тутар 21 күнэ. 19 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: «Быйан», «Промкомбинат», «Сельхозтехника» АО-лар, лесхоз, айылҕа харыстабылын комитетта, ДРСУ, «Айан» ООО, «Агроснаб», 6, 7 №-дээх детсадтар. Салайааччы: Дьяконова Е.Н.

Кулун тутар 26 күнэ. 17 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: пенсионнай сулууспа, военкомат, казначейство, «Улуснаб» МУП, «Быткомбинат» КП, булчуттар обществолара, үлэлээх уонна дьарыктаах буолуу киинэ. Салайааччы - Ядрихинская К.К.

Кулун тутар 26 күнэ. 19 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: 2 №-дээх Нам орто оскуолата, гимназия, оҕо спортивнай оскуолата, 1 №-дээх детсад. Салайааччы - Москвитин Н.Н.

Кулун тутар 27 күнэ. 16 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: 1 №-дээх Нам орто оскуолата, начальнай оскуола, вечерной оскуола, 4 №-дээх детсад. Салайааччы - Попова А.П.

Кулун тутар 27 күнэ. 19 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: улуус, Нам селотун дьаһалталара, «Дьулуур» ЖФ, бырайыактыыр бюро, сбербанк, сир комитетта. Салайааччы - Ядреев А.Н.

Кулун тутар 28 күнэ. 16 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: улуспо, «Ас-үөл» ГУП. Салайааччы - Корнилов А.И.

Кулун тутар 28 күнэ. 19 ч.
 ТЭРИЛТЭЛЭР: киин бальһыа, тубдиспансер, санэпиднадзор, «Нам» ФАПК, 8 №-дээх аптека. Салайааччы - Макаров В.В.

КОНЦЕРТАР БУОЛАР СИРДЭРЭ
 норуот айымньытын уонна сынньалагын Киинэ. Кирири сыаналара: улахан дьонго - 10 солк., оҕолорго - 5 солк.

МУУС УСТАР 3 КҮНЭ. 17 Ч.
 Түмүк концерт. Наһарадалааһын.
 Билиэт сыаналара: улахан дьонго - 15 солк., оҕолорго - 10 солк.

Кирибит үп барыта фестиваль фондугар кирири бириистэргэ туһаныллар.

Тэрийэр комиссия.

Спорт — ыҕыуу, спорт — түлүүр

ДЬАРЫК ЭЛБЭБИ БЫҤААРАР

Быйылгыттан оскуола-бытыгар тустуу секцията тутунаахтык үлэлиир. Тренеринэн РФ спортка маастара Хабаров Геннадий Васильевич ананан 50 оҕону хаһан дьарыктыыр. Билингитэ биэс ыйдаах үлэтин түмүгэ балайда үчүгэй диэн сыаналыахха сөп.

Ол курдук, Сага дьыл ай иннинэ М.Порядин кэриэһигэр республиканской турнирга Эверстов Вания чемпион, Сивцев Вания призер буоллулар.

Оттон комплекснай спартакиадага оскуолабыт тустууга хамаандата бастакы миэстэни ылла. Манна Игнатьев Дима, Романов Аян чемпион аатын ылар чыэстэнилэр, оттон иккис миэстэни Сивцев Саша, Евсеев Женя ыллылар, үһүс миэстэ - Марков Гоша, Макаров Миша, Доромонов Вания, Парников Ньургун табыстылар.

Хапсаҕайга улуус чемпионатыгар Андреев Витя I миэстэ, Игнатьев Дима II миэстэ, Доромонов Вания III миэстэни ылан үөрдүлэр-көттүлэр.

Республика хапсаҕайга фестивалыгар билиннэрэ эмиз кыттыны ыллылар. Макаров Миша - IV-үс, Романов Аян, Колпашиников Дима - VI-с миэстэлэнилэр.

Ити курдук дьарыктаахтаха, биһиги да оҕолорбут атыттартан син хаалсыа суох эбиттэр.

Тренербит Геннадий Васильевич бэйэтэ биллэркөстөр тустуук эбит. Ол курдук, Ли-Фу бириинигэр хапсаҕайга республиканской күрэхтэһиңэ кыттан II миэстэ тахсан, ньирэйинэн бириэмийэлэннэ. Киниэхэ инникитин да ситиһилэри баһарабыт.

Инники өттүгэр биһиги эссе да элбэх күрэхтэһи күүтэр. Онно кыахпыт баарынан кыһаллан бэлэмнэнэ сылдьабыт.

Вова ПОНОМАРЕВ, Дима ИГНАТЬЕВ, 8-с кылаас үөрэнээччилэрэ. Аппааны.

БУҢУУ-ХАТЫЫ ОСКУОЛАТЫН БАРЫАХТАРА

Биһиэхэ нуучча дуобата балайда сайдыыны ылла. Улууска араас өрүттээх күрэхтэһиһир тиһигин быспанка былааннаахтык ыгытылаллар. Маньаха улахан өңөлөөбүнэн улуустаағы дуобат федерациятын секретарта Василий Лазаревич Еремеев - Дуобат Баһылай буолар.

Биһиги, хамаатталар, улууска биир күүстээх ооньоочулардаах нэһилиэгин биллэбит. Билигин биһиэхэ 6 спорт маастарыгар кандидаттар, 11 магнайгы разрядтаах дуобатчыттар бааллар. Соторууаҕыта дуобатчыттар түмсүүлэрэ (федерациялара) сагардыллан тэриллэн бэйэтин үлэтин саҕалаата. Салайааччынан миһигин талдылар. Дуобат түмсүүтүн сүбэтин чилиэһинэн маастарга кандидаттар Е.Р. Леонтьев уонна А.Е. Охлопков киирдилэр. Дуобатчыттар уопсай муньахтара ыгытыллына. Быйылгы сыллааҕы үлэ былаана уонна календарнай күрэхтэһиһир биһирэтилиннилэр.

Бу аасыт нэдиэлэҕэ II-III разрядтаах дуобатчыттарга туспа күрэхтэһиһи ыгытыллына. Манна икки күн устата 14 ооньоочу эргир систематынан илин-кэлин күһүстүлэр. Биэс инники миэстэҕэ киирситтэр финалга тахсан үһүс лигалары кытта ооньоочор быраабы ылаллар. Онуоха 11 очкону хомууан Николай Егорович Иванов («Сыһы» б/х) бастаан табыста. Киниттан очко эрэ анара хаалан Афанасий Тихонович Кривошапкин иккинни ылла. Үһүскэ 9,5 очкоолаах эдэр ооньоочу Вячеслав Местников тахсар. Спорт ветерана, инбэлиит Иннокентий Самсонов төрдүс, 9-с кылаас үөрэнээччигэ Коля Захаров бэһис миэстэлэри ыллылар. Кинилэр спорт маастарыгар кандидаттары уонна магнайгы разрядтаахтары кытта кулун тутар 2-3 күннэригэр финалга тахсан ооньооһуохтара, буһуу-хатыы оскуолатын барыахтара.

Егор ФЕОФАНОВ, дуобат түмсүүтүн салайааччыта. Хамаатта.

ВETERАННАР КИМ КҮҮСТЭЭБИН БЫҤААРЫСТЫЛАР

Аҕа дойду көмүскэлин уонна дьахталлар Аан дойдутаагы күннэрин бырааһынньыктарын көрө, улуус дуобат спордугар ветераннарын чемпионата тэрээһиниэхтик барда. Чемпионакка 22 сааһырбыт дуобатчыттар кытыннылар. Икки күн швейцарской системанан 9 туру ооньоотулар. Түмүгэ 3 бөлөххө араарыллан таһаарылыһына.

Сэри уонна тыыл ветераннара тохсулар. Чемпион аатын Хамаатта дуобатчыттарын түмсүүтүн салайааччы, дэгиттэр спортсмен Егор Феофанов ылла. Нам селотун дуобатчыттары Василий Еремеев иккис, Михаил Колесов үһүс призер буоллулар. Дьахталларга Нам I сүһүөх оскуолатын завуһа Лина Полякова чемпионнаата. Вера Иванова иккис, Дария Сидорова үһүс призердэр.

Спорт ветераннарыгар Нам селотуттан Илья Иванов чемпионнаата. Кини 9-тан 8 очколанан саамай үрдүк көрдөрүүнү ситистэ. Арбытан Дмитрий Бугаев, Никольскайтан Алексей Аммосов алталыы очколаахтар. Коэффициеннан Биһиги иккис, Аммосов үһүс миэстэлэннилэр. Кыһылылаахтар грамоталарынан, бириэстэринэн бэлитэнилэр.

Бу күрэхтэһиһи ветераннар сэбиэттэргэ (М.В. Петрова), пенсионнай сулууспа (К.К. Ядрихинская), социальнай харысхал управлениета (А.П. Сивцева), сир комитетта (С.И. Местников), улуспо (М.И. Протопопов), «Агропромфин» корпорация (Н.П. Наумов), «Герасим» марьаһын (И. Максимов) спонсордаан бэртээхэй бириэстэри олохтоон тэрийэн ыгытылар, дуобатчыттар махталларын ылылар. Кинилэри кытта федерация председатели солбуяааччы Афанасий Рехлясов элбэхтик сүүрэн-көтөн үлэлэстэ.

Бу айы иннинэ Дьокуускайга нуучча дуобатыгар эрдьонго уонна дьахталларга республика чемпионаттары нэдиэлэ устата баран түмүктэммитэ. Быйыл биһиги дуобатчыттарбыт ситиһилээхтик кытыннылар. Үрдүк лигага Петр Собакин төрдүс бочуоттаах миэстэни ылла итиэннэ спорт маастарын нуорматын толордо. Рейтинэ итэҕэс, оон маастар

нуормалаах күрэхтэһиһир кыттан, рейтингин үрдэтиэн наада.

Дьахталлар чемпионаттарыгар маастарбыт Розалия Егорова үһүс призер буолла. Оттон бастакы лигага кыттыгыттартан улуус чемпиона Иннокентий Лаврентьев үһүс миэстэни ылла. Эһиһил үрдүк лигага кыттар бырааптанна. Бу Нам улуунун 200 сыллаах үбүлүөйүгэр кинилэр дьонун бэлэхтэра.

Кулун тутарга Дьокуускайга республика ветераннарга уонна үөрэнээччилэргэ чемпионаттары буолаллар. Кулун тутар 11-13 күннэригэр ыгытыллар ветераннар күрэхтэһиһиргэр биһигиттэн П. Собакин, Р. Егорова, Л. Полякова, Е. Феофанов, Д. Бугаев, Илья Иванов о.д.а. кыттыахтара.

Үөрэнээччилэр чемпионаттары кулун тутар 15-21 күннэригэр буолар. Ити күрэхтэһиһиргэ маастарга кандидаттарыт Вая Прокопьев, Коля Петров, бастакы разрядтаахтарыт Олег Охлопков, Никита Габышев, Вая Эверстов, Гоша Сивцев, Алина Егорова, күүстээх иккис разрядтаахтарыт Яна Акимова, Ксения Егорова, Лида Захарова, Нария Аргунова, Валера Эверстов о.д.а. кыттыахтара.

Бу күрэхтэһиһиргэ элбэх дуобатчыттарыт баралларынан сибээстээн, нэһиликтэр хамаанданан күрэхтэһиһилэр кулун тутар 27-28 күннэригэр көһөрүлүнэ.

В. ЕРЕМЕЕВ, федерация эппиттиир секретарта.

ИҢИРЭХ ТЫЛЛАР

Күндү күн күбэй ийэбитин, эбэбитин АНАСТАСИЯ ИВАНОВНА ЗАХАРОВАНЫ 65 сааскын туолбуккунан итигит-истинник эбэрдэлибит!

Биһиги туспутугар ахсаабат көмөн, кыһамньыг, уураабат тапталын иһин барҕа махталбытын этэбит. Эһиэхэ чэгиэн доруобуйаны, дьыээр-уоккар бары үтүнү, уһун үйэни баһарабыт. Дьол-соргу аргыстастын, үөрүү-көтүү эһирдэстин диэн алгыһыбыт.

Кэргэниң, оҕолорун, кийиһитиң, куттүөтүң, сиэннэриң.

Убаастабыллаах коллегабытын, улуустаагы киинэмит библиотека Партизаннаағы филиалын библиотекарын, Саха Республикатын культуран туйгунун, үлэ ветеранын **МАРФА ВАСИЛЬЕВНА ОКОНЕШНИКОВАНЫ** 55 сааскын туолар күнүнүн итигит-истинник эбэрдэлибит. Баһарабыт чэгиэн-чэбдик доруобуйаны, дьолу-соргуну, ыарыыга ылларбакка, кырдыары билиммэккэ, билигин курдук үөрө-көтө, ылымы-туойа өссө да өр сылларга оҕолорун, сиэннэрин туһугар уйгулаахтык олоҕо диэн алгыһыт үтүөтүн эһиэхэ аныгыбыт.

Н.М. Рыкунов аатынан улуустаагы киин библиотека коллектива.

БИЛЛЭРИИЛЭР РЕКЛАМА

«Эгсиэли» хаһыат редакцията юбилейдарга, атын үөрүүлээх түгэниһиргэ аналлаах «Эбэрдэ аадырыстары» биридинтин 100 солк. атыһылыр. Эһии 100 солк. төлөбүргэ эбэрдэбит текстын суруйтарыаххытын уонна бэчээттэтиэххитин сөп.

Считать недействительным паспорт, выданный 12.XII.1984 г. Ярославским РОВД г. Якутска серии IV № 500786 на имя Каморникова Андрея Валерьевича.

<p>Таптыыр аҕабыт, эһэбит, сэриин, үлэ ветерана МУХИН Петр Егорович ыарахан ыарыһтан өлбүтүн чугас дьоммутугар, аймахтарыттар диринник курутууан иһитиннэрэбит. Оболоро, сиэннэра, кийиһиттэра, куттүөттэра.</p>	<p>Тапталлаах кыыһыт, эдэиһит ТАТАРИНОВА Саргылана Николаевна уһундук, ыараханньк ылдыан б.д. кулун тутар 10 күнүгэр өлбүтүн бары аймахтарыттар, доботторбутугар курутууан туран иһитиннэрэбит. Ийэтэ, балтылара Катя, Шура, Наташа.</p>
<p>Улуус социальнай көмүскэһгэ управлениета, ветераннарын сэбиэтэ Аҕа дойду Улуу сэриитин кыттылааба, үлэ ветерана МУХИН Петр Егорович өлбүтүнэн оболоруугар, сиэннэригэр, аймах-билэ дьонуугар диринг кутурбаннарын тирирдэллэр.</p>	<p>Күндү балтыбыт ТАТАРИНОВА Саргылана Николаевна ыарахан ыарыһтан өлбүтүнэн ийэтигэр Санникова Зинаида Николаевнага, балтыларыттар, аймахтарыттар диринг кутурбаннарын тирирдэбит. 1 Хомуустаахтан Е. Сысолятина дьыэ кэргэни.</p>
<p>Күндү кутуөппүт МУ НУ ЖКХ үлэһитэ НИКИФОРОВ Кузьма Лукич соһумардык өлөн туораабытынан кэргэнигэр Куличкина О.Н. уонна оболоруугар диринг кутурбаннарын тирирдэбит. Куличкиннар, Жирковтар, Сивцевтар.</p>	<p>1 Хомуустаах нэһилигин дьаһалтата, дьахталларын сэбиэтэ, оскуолатын коллектива, инбэлииттэрин обществота уонна кырдыбаастарын сэбиэтэ, нэһиликэ олохтооҕо II-с гр. инбэлиит ТАТАРИНОВА Саргылана Николаевна ыарахан ыарыһтан ылдыан өлбүтүнэн ийэтигэр Санникова Зинаида Николаевнага, балтыларыттар, бары аймахтарыттар диринг кутурбаннарын тирирдэллэр.</p>
<p>Нам с. дьаһалтата Намнаагы МУ НУ ЖКХ үлэһитэ НИКИФОРОВ Кузьма Лукич хомотлоохотук өлбүтүнэн дьыэ кэргэнигэр диринг кутурбаннарын биллэрэр.</p>	

РЕДАКТОР — В.Г. КАСЬЯНОВ тел. 21-3-32
ОТДЕЛАР: информация, сурук, төрүт культура — 21496; иллюстрация уонна реклама (секретариат) — 21640; бухгалтерия — 21332; факс — 21332; «НАМ» ТРК — 21632; редакционной издательской система — 21141

Сурукка ааккытын-суолугутун, үлэһитин, дьыэбит аадырыһын чопчу ыйыг. **Автор этэра мэлдьи хаһыат санаатыһын биир буолбат.**

Учредителлэр: Саха Республикатын Правительствота, Нам улуунун дьаһалтата, СР бэчээт уонна маасабай информация күнүлүн көмүскүүр региональной инспекциягар регистрациялаһыт нүөмэрэ — Я 0085.

Талыһына уонна таһыһына «Эгсиэли» хаһыат редакционной-издательской систематыгар. Хаһыат Дьокуускайга «Сахаполиграфиздат» НИПК бэчээттэниэ, Орджоникидзе уул. 38. Формата А3. Кээмэйэ 1,0 бэчээт. лис. **Индексэ — 54889.** Тираһа — 2509. Бэчээккэ илии баттанна — 12:00 ч, 12.03.99 с. Сакааһын №-рэ — 33

«ЭНСИЭЛИ» - Нам улуунун хаһыата. 678040, Саха Республиката, Нам с., Октябрьскай уул. 1.